

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 276/12
22.11.2012. година
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Власте Јовановић, председника већа, Предрага Трифуновића и Миломира Николића, чланова већа, у парници тужиоца ПП М.с. чији је директор Ф.Х., кога заступа А.В. Г.В. из села М. код Л., а њу пуномоћник Р.Р., адвокат из Ш., против тужене Републике Србије – Министарство одбране, кога заступа Дирекција за имовинско-правне послове, Одељење у Нишу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3024/11 од 27.12.2011. године, у седници одржаној 22.11.2012. године, донео је Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3024/11 од 27.12.2011. године и пресуда Вишег суда у Крагујевцу П 93/10 од 22.09.2011. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење. О б р а з л о ж е њ е

Побијаном другостепеном пресудом одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена је првостепена пресуда којом је одбијен тужбени захтев тужиоца ради накнаде стварне штете и изгубљене добити у укупном износу већем од 100.000 евра у динарској противвредности.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 399. ЗПП ("Сл. гласник РС" 125/04...), па је нашао да је ревизија основана.

Нижестепени судови сматрају да је тужбени захтев ради накнаде материјалне штете (стварне штете и изгубљене добити) због реквизиције аутобуса тужиоца у условима ратног стања неоснован због истакнутог приговора застарелости (протекао је објективни рок застарелости из члана 376. ЗОО) јер је тужба у овој парници поднета 20.06.2006. године, а одузимање ствари за потребе војске извршено је 27.03.1999. године.

Изложено становиште није правилно.

Захватање државе у приватну имовинску сферу у условима непосредне ратне опасности или ратног стања дозвољено је. Зато се привремена реквизиција покретних ствари не сматра деликтном радњом (не представља незаконит рад државних органа по члану 123. раније важећег Устава СРЈ нити чл. 2. и 26. раније важећег Закона о одбрани "Сл. лист СРЈ" 43/94). И Уредба о извршавању материјалне обавезе ("Сл. лист СРЈ" 26/98, 32/99 и 9/01) говори о накнади за "коришћење ствари", а не о накнади штете због коришћења ствари.

Имајући у виду изложено у овој материји не примењују се рокови застарелости из чл. 376. ЗОО (о накнади штете) већ општи застарни рок из чл. 371 ЗОО (десет година).

Нема услова за преиначење нижестепених пресуда и усвајање тужбеног захтева јер првостепени суд због погрешног правног става (о застарелости потраживања) није потпуно утврдио чињенично стање нити је разјаснио односно утврдио све релевантне чињенице које су од значаја за одмеравање висине накнаде.

Наиме, правилна примена материјалног права захтевала је да се судски вештак мр П.Г. дипл. инг. саобраћаја посебно изјасни и образложи допуну налаза и мишљења од маја 2011. године у погледу економског века трајања аутобуса и од кога зависи евентуална изгубљена добит. Вештак је на страни 4 налаза изјавио да је економски век трајања аутобуса за међуградски и туристички саобраћај 10 година уз годишњу стопу амортизације од око 12,5%. Ако је неспорно аутобус произведен 1981. године, нејасан је закључак вештака да тужилац има право на накнаду изгубљене добити.

Ако се накнада за коришћење не може утврдити на основу налаза и мишљења вештака или би се могла утврдити са несразмерним тешкоћама, првостепени суд је овлашћен да накнаду одреди по слободној оцени (члан 224. ЗПП).

На основу члана 407. став 2. ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа

судија

Власта Јовановић,с.р.

